

ŠVIESA

Jornal
Lithuano

"ŠVIESA - LUZ"

Orgao de

Comunidade Lithuana
na de S. JOSE

Redakcijos ir Administracijos adresas:

MATRIZ DE S. ANTONIO DO PARY

Telefonas 2-6252.

Caixa Postal. 4-118.

São Paulo.

L. R. K. Bendruomenės organas

Atsakomasis Redaktorius JESUS SABORIDO MONTANES

PRENUMERATA:

Brazilijoje ir visoje Amerikoje mt. 12\$.
Pusei metu 7\$000.

Lietuvoje dvigubai.

Atskiro numerio kaina 300 reisų.

METAI IV

S. PAULO, 1938 - AGOSTO 27 D.

Nr. 35 (153)

Sveikos Kilniosios Auklėtojos!

Rusija Ruosiasi karui

Iš Rygos pranešama, kad skubiai reorganizuojama Sovietų armija Balgudijoje, ypatingai Kievo rajone. Čia armija laikoma nuolat parengta įgaliuotoms pavykoms. Paskutiniu metu esanti įrengta tam tikra militarinė zona, kuri pavadinta specialia zona, ir į ją, esą, sutraukta visas trečdalis visų S.S.S.R. karo pajėgų. Tokia padėta proporcijs toje zonoje yra tankų ir lėktuvų.

Be to, prie Orel rengiama nauja apsaugos linija, kurią patys rusai vadina SSSR Maginot linija (tikslia linija turi ir Prancūzija Vokietijos pasienį).

SYRIJA

Susidarė labai rimta politinė būklė, dėl Syrijos žibalo ir bankų koncesijos kurią turi prancūzai, bet kurią norėtų syrai patys tvarkyti ar perduoti kitoms alyg savo nuožūros. Prancūzija Syrijoje turi mandatą ir Syrijos žibalo klausimas tiek jai tiek ir Syrijai yra beveik gyvybinis klausimas.

Vis labiau pradeda stumti Angliją su Prancūzija iš kitų kontinentų.

VEJA ŽYBUS

Vis labiau keltamas Italijoje balsas prieš žydus. Laikraščiai jau atvirai rašo, kad semitams Italijoje nėra vietos. Iš jų bus atimta prekyba ir bankai. 600 žydų profesorų turės būti pašalinti iš Italijos universitetų.

RANKA RANKA GLOSTO...

Japonijos pasluntinys Romoje Masaa-Aki-Hotta, savo vyriausybės pavedamas, suteikė Mussolinui aukščiausią Japonijos garbės ženklą, Krizantemų Ordiną.

FOTO SCHMIDT

Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujinimas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.

RUA SILVA TELLES, 5
(netoli šv. Antano bažnyčios)

Šeštadienį atvažiuoja „Seserys Pranciškietės. Luz stotyje bus 6 val. 40 minučių vakaro.

Kilnios pasiryžėlės, palikusios laimingą dolerių šalį, atvyksta į mūsų koloniją kupino pasiaukojimo darbo dirbti. Jos, pasižventusios Dievui, trokšta padėti katalikams tėvams auklėti jų vaikučius katalikybės ir tautiškumo dvasioje. Jų vedamos mokyklos šiaurės Amerikoje yra pagarsėjusios savo auklėjimu ir tvarka. To paties atvy-

keta jos dirbti ir diena. Nieko iš mūsų nerelkraudamos, trokšta mūsų kolonijai visas savo jėgas paaukoti.

LIETUVIAI KATALIKAI!

Visi dalyvaukime jų sutikime Luz stoty. Tegul Seserys pamato, kad jos Kolonijos buvo su išsilgimu lauktos ir su atvira širdimi priimtoms. Taigi, visi, visi, visi į Luz stotį šiandien, šeštadienį, 6 val. 40 minučių!

MAZOSIOS SANTARVĖS KONFERENCIJA

Mažoji Santarvė buvo sukurta po Didžiojo Karo prancūzų politikų. Į ją lėta trys valstybės: Rumunija, Pietų Slavija ir Cekoslovakija. Iki šiol to valstybės buvo Prancūzijos įtakoje ir tarnavo jos politiniams interesams. Prancūzija stengiasi savo įtaką Mažojoje Santarvėje palaikyti ir toliau, kaip atsvara prieš Vokietijos bei Italijos bloką. Šiomis dienomis trijų Mazosios Santarvės valstybių atstovai susirinko Bledė konferencijoje. Italija stengiasi per savo spaudą minėtą Santarvę nukreipti į vokiškos politikos vėžes, stilydama priimti į savo tarpą ir Vengriją, žinomą Vokietijos sąjungininkę. Ar

pavyks Romos—Berlyno šaliai palenkti į save Prancūzijos sąjungininkus, sunku tikėtis. Prieš gresiančius mažoms valstybėms pavojus realiausia atrama yra galinga demokratiškoji Prancūzija. Tai supranta ir Mažoji Santarvė.

JAPONU KATALIKU MISIJA

Admirolas Yamamoto, japonų katalikų misijos vadas, neseniai buvęs São Paulo, dabar lankosi Brazilijos šiaurės rytinėje dalyje. Tiek savo tautiečių, tiek brazilų katalikų yra visur labai širdingai sutinkamas.

RUNCIMANAS TARIASI...

Anglų vyriausybės įgaliojantis lordas Runciman veda pasikalbėjimus Sudetų

vokiečių reikalais su čekų vyriausybe toliau. Yra vilties, kad bus susitarta geruoju. Čekų vyriausybė ateikė nemaža nuolaidų. Pav., ji sutinka įsileisti kelis vokiečius į ministerių kabinetą, Sudetų krašte skirti vokiečius valdininkus, įvesti į mokyklas vokiečių kalbą.

ISPANIJOJE

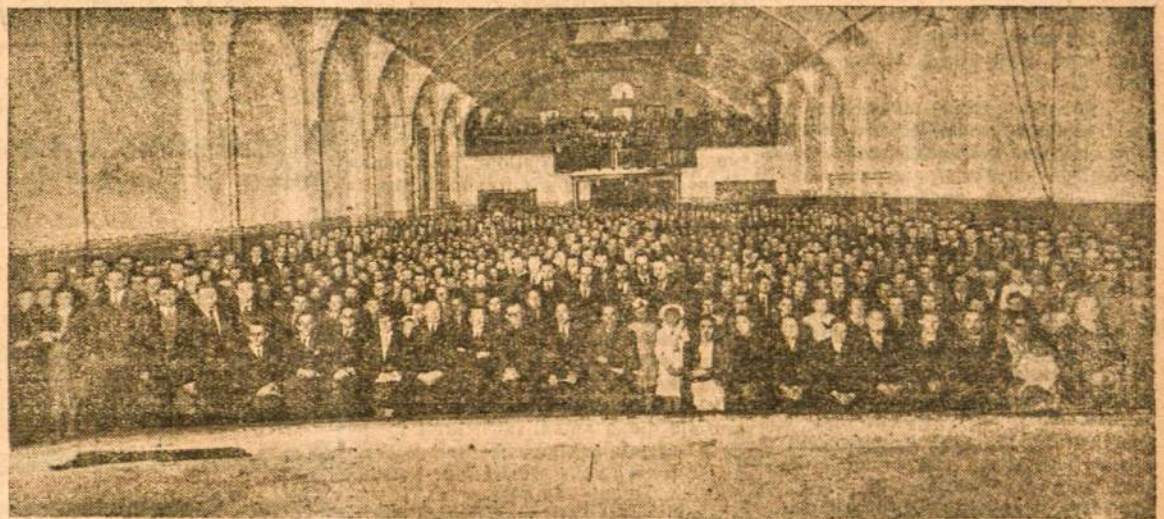
Generolas Franco davė neigiamą atsakymą į anglų įspūlymą atšaukti „savanorius“. Franco reikalauja pripažinti jį kariaujančia šalimi, kad jis valdo 3/4 Ispanijos teritorijos.

„KARIO DIENA“

Ketvirtadienį Brazilija šventė „kario dieną“, kuri pašvęsta pagerbti didžiajam maršalui José Alves de Lima e Silva, vad. Duque de Caxias. Kuo Prancūzijai yra Napoleonas, Lietuvai Vytautas Didysis, tuo Brazilijai — Duque de Caxias. Tai pilietinio susipratimo ir kario pavyzdys. José Alves de Lima e Silva gimė 25 d. rugpjūčio 1803 m., mirė 7 gegužės 1880.

RUSIJOS TEBESILIEJA KRAUJAS

S.S.S.R. kasdien liejasi krauju ir niekad žmogėdri troškuliai nenumalšina. Šiomis dienomis Maskvoje išaudyta Lenkijos komunistų vykdomojo komiteto vadovybė—viso 12 asmenų. Azerbaidžane sušaudyta 10 femės ūkio instruktorių. Kitur sušaudyta visa eilė „sabotazinkų“ ir trockistų.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro visuotinis narių susirinkimas, įvykęs š. m. rugpjūčio 21 d. Stai kur yra lietuviška Kolonija! Priešaky sėdi Konsulas p. A. Polišaitis ir DULR pirmininkas p. R. Skipitis.

LIETUVIAI KATALIKAI!

Dalyvaukite ši sekmadieni Lietuvių Rymo Katalikų Švento Juozapo Bendruomenės susirinkime, kuris įvyks

šv. Antano parapijos salėje, tuoj po sumos. Susirinkime pasižadėjo dalyvauti DULR-o pirmininkas p. Rapolas Skipitis, Konsulas p. Aleksandras Polišaitis ir tik ką atvykusios iš Amerikos Seserys Pranciškietės.

Mano pastabos

PONAS REDAKTORIAU,

Neatsakykite patalpinti šiame „Sviesos“ numeryje mano pastabų tęsinį dėl Gerb. DULR-o pirminio p. R. Skipiečio pareiškimo „Lietuviui“, kur yra pažymėjęs, kad mums kaip ekonominiams, taip ir kultūriniam veikime daug ko trūksta.

Apie ekonominių gyvenimą trumpai esu pareiškęs praeitame „Sviesos“ numeryje; dabar noriu išsiaiškinti dėl mūsų veikimo kultūros srityje, į kurią įskaitau SVIETIMA—AUKLĖJIMA, SPAUDA, MENA BEI SPORTA. Taigi, kiekvieną iš dalyką ir norju trumpai paanalizuoti.

Pirmausia švietimas—auklėjimas. São Paulo Lietuvos kolonija, kiek man žinoma, yra vienintelė visoje Pietų Amerikoje, kuri gali pasigirti savo mokyklų skaičiumi ir dargi net nuosavyne se rūmuose. Tų mokyklų istorijos aš neliesiu, tik pažymėsiu, kad šie rūmai iš oro daro gerą įspūdį, o juose mūsų vaikučiai mokosi skaityti ir rašyti bei kitų dalykų sulig nustatytos programos. Mokytojų personalas irgi didelis, lietuvių, rodos, yra apie 10 ir kita tjeik brazilų. Iš paviršiaus žiūrint, atrodo, kad viskas tvarkoje: vaikai mokosi, mokytojai moko, visi algas nustatyti laiku gauna ir t. t. Bet, deja! Truputį giliau pažvelgus į šį dalyką, reikia pasakyti visai ką kitą: ČIA MUMS DAUG IR LABAI DAUG KO TRŪKSTA. Dėv. vanokite man, ponai mokytojai, jei aš padarysiu jums keletą pastabų ir kai kurių net pavardes paauksiu. Tai darau ne iš blogas valios, bet tam, kad mūsų mokyklos siektų savo tikslo pilna to žodžio prasme.

Dabar klausiu: Ko trūksta mūsų mokykloms? Aš manau, kad nesuklystu pasakę: MŪSU MOKYKLOSE VAIKUCIAI TIK MOKOMI, BET NE AUKLĖJAMI. Tas yra gryniausia tiesa; mokinių gyvenimas už mokyklos slenkelio, jų visas veikimas bei darbai ir žodžiai tai patvirtina. Jei norite įsitikinti, tai išleikite į Lietuviją, Banderantes ir kitas gatves, suelkite su mūsų mokiniais, pasiklausykite jų kalbų, pažūrėkite jų elgesio ir po to viso au mano nuomone pilnai sutiksite. Kas iš to, kad iš mokyklos išeis su įvairių žinių pilnu bagažu, jei gyvenime liks tikri storžieviai! Tiesa, mūsų mokinių nematys nuostatus yra gerai išauklėtu, bet jie į mokyklą atvyksta jau tokiais iš namų, kur jiems tėveliai davė auklėjimą ir gerą pavyzdį. Labai gaila, kad mūsų mokytojai į tai kreipia labai maža dėmesio.

Ar yra mūsų mokyklose nors paprasčiausio mandagumo pamokos? Tuo klausimu pasikalbėjimai ir pamokymai? O jei kur ir yra, tai, vėl, iš kitos pusės, yra duodami mokiniams blogi pavyzdžiai bei raginami į nemandagumą, nepagarbą ir kitų neapykantą. Gai reikalingi faktai? Štai, vienas jų. Pamokos metu V. Bellos mokyklos pati vedėja ragina savo vaikučius neklausyti kapeliono, o jei jis ką sakytų, tai palmti knygas, spiauti jam į veidą ir iš klasės išieiti. Tas faktas buvo pažymėtas to kapeliono atvirame laiške, kuris savo laiku buvo atspausdintas laikraštyje; be to, yra ir tėvų, kurie gali tą pilnai patvirtinti. Ar pedagogiškas toks ponios vedėjos elgesys, surašykite jūs patys, o aš tik viena pažymėsiu, kad geram vaikučių auklėjimui tas daug ir net labai daug kenkia.

Eikime toliau. Vieni mes žinojome gerai, kad mokytojų pirmieji padėjęjai auklėjimo srityje yra tėvai. Tam tikslui yra šaukiami jų susirinkimai, bendri pasikalbėjimai, ieškomi būdai bei keliai, kad tik auklėjimas geriau pastatytas, kad mokiniai auklėjime žengtų vis į priekį. Bet, deja! Pas mus yra visai kitaip. Tiesa, tėvų susirinkimai yra kviečiami (labai retai), ir tie dažnai yra pašvenčiami politiniams klausimams, įvairių rezoliucijų priėmimui

Brazilijos Žinios

NAUJOS MONETOS BRAZILIJOJE AR BRAZILIJA ELGETU KRASTAS?

Valtutų rūmų direktoriaus spaudai pareiškimu, ruošiamasi išleisti naujos smulkių pinigų monetos. Jos bus išleisios mažesniu formatu ir kalamos iš nikelio ir aliuminijaus lydinio. Bet kuomet busias pašalintas smulkių pinigų trūkumas, ne pats direktorius dar nežino.

GARVEZYS PADEGĖ VAGONA

Netoli Porto Alegre nuo garvežio kibirkiečių užsidegė pašto vagonas. Vagone buvo 300 pašto maišų, kurių dalis visiškai sudegė, kita dalis apdegė. Tai jau trečias atsitikimas, kad garvežio kibirkietys padegę pašto vagoną.

SPROGO SANDĖLIS

Netoli Salonikų sprogo didelis amunicijos sandėlis. Sandėlis buvo pastatytas dar Didžiojo karo metu. Sprogimo jėga buvo tokia didelė, kad visiškai sunaikino vieną kaimą. Yra daug žmonių sužaloti.

SUĖMĖ VAGIU GAUJA

Prieš kurį laiką S. Pauly veikė vagių gauja, kuri šia profesija užsidavę net dženos metu. Po ilgo ir stropaus sekimo, bandos dalyviai policijos buvo išaiškinti ir suimti. Pasirodė, kad vagių trupę sudarė nepilnametėjai, vadovaujami syru tautybės asmenų. Mašieji vagys — profesionaliai tam amatui būvę puikiai paruošti, dėl šio ir jų padarytų nusikaltimų išaiškinti policijai davė daug darbo.

SÃO PAULO VALDZIA I RIO

Federalinis Interteritorinis p. Pereira Adhemar de Barros savaitės pradžioje nuyko į Rio de Janeiro revizuoti Respublikos Prezidento. p. Interteritorijų lydejo aukštieji paulistų valdžios atstovai.

beį šmeistų fabrikavimui. Kad tušėiai nekalbėjus, eikime prie faktų. Štai, Parque das Nações ponas mokytojas Stasys Jurevičius sukvieštam tėvų susirinkime inesa tokį klausimą svarstyti: kokiu priemonių reikia imtis, kad pašalinus tikybą iš mokyklos, kad neleidus kunigai dėstyti pamokų. Žinoma, p. St. Jurevičius savo tikslą pasiekė, surašė rezoliuciją, paremtą šmeistais, ir, ją pasirašęs, iškėė buvusiama ponui Konsului, kuris iš savo pusės ją iškėė kunigui klebonui. Panašiai įvyko Tėvų Komitete Villa Belloje, kur ponios Majienės pastangomis irgi tokia pat rezoliucija buvo priimta. Panašiai norėjo pasielgti ir p. Gaigalas Mookos lietuvių mokykloje, bet tenai tėvai griežtai pasipriešino. Turime žinoti, kad tuose susirinkimuose dalyvavo ir tėvų vaikai, tų mokyklų mokiniai. Jie visą girdi, viską klausė ir jau nuo mažumės deda į savo nekaltas sielas neapykantą tam, kas yra kitiems švenciausla bei brangiausia. Tad aiško nėra nuostabu, kad šiuo dienu vaikai labai greit pradeda vaikščioti paklydusiais keliais. Taigi, ar tokia ponų mokytojų vedama politika (žinoma, ne visų — S. D.) gali duoti mokiniams daug naudos auklėjimo srityje?

Iš to, kas pasakyta, darau tokia pastaba: negerai daro mūsų mokytojai, kad veliasi į politinį veikimą, o auklėjimo klausima palieka antros, trečios, o kartais net paskutinės eilės dalyku. Tuo tarpu, auklėti jų garbinga teisė ir pirmoji bei svarbiausioji pareiga.

Apie suaugusių švietimą, spauda, meną bei sportą parašysiu kitam numeriu.

Mokyklų draugas
SARAPAS D.

Kai kurie nesąžiningi užsienių spaudos atstovai neretai šį kraštą apšmeižia Europos spaudoje, prirašydami nebučių dalykų. Šiomis dienomis Pernambuco buvo suimtas vienas spaudos reporteris—fotografas, bėfotografuodamas... elgetas! Tikslas aiškus: parodyti užseniams, kad Brazilija—abagu kraštas. Uolujį abagu fotografą policija padėjo į kalėjimą.

VOKIETIJA PRASISKOLINUSI

Reicho finansų ministerija spaudai davė oficialų pranešimą, kiek Vokietija turi skolų. Iš to praskolinta — jos skolos siekia 19 milijardų markių. Reikia pažymėti, kad Hitleriui paemus valdžią, skolų buvo tik 15 milijardų. Vadinais, 4 milijardai priaugo ši milkinė suma išleista ginklavimuisi.

VOKIECIU — VENGRO BICIULYSTĖ

Siuo metu vieši Berlyne vengrų valstybės galva admiralas von Horthy. Turėjo svarbių pasitarimų su Hitleriu. Nors spauda neskelbia, apie ką jiedu kalbėjosi, tačiau manoma, kad svarbiausią tēma buvo Cekoslovakijos reikalai.

Pirmadienį admiralas von Horthy dalyvavo Kylio uoste didžiuliam karo laivų parade, surengtame jo garbei. Uostą buvo atplaukę 110 vokiečių karo laivų. Austrijos laivų vadas Seyas—Inquart pasakė garsią agitacinę kalbą, po to von Horthy žmona pakrikštijo naują vokiečių karo laivą — kreiserį „Prinz Eugen von Savoyen“.

Vengrai pasidavė į vokiečių bučių. Jie taip jaučiai santarvės valstybių nokriantai ir mano su vokiečių pagalba atgauti prarastas žemes.

SKAUDI LĖKTUVU NELAIMĖ PRANCŪZIJOJE

Antradienio naktį Prancūzijos karo aviacijos bombonešiai atliko pratimus dideliame aukštyje. Tamsoje dvj mašinos susidūrė vieno kilometro aukštyje. 7 lėkūnai žuvo.

VILLA SÃO MAURICIO

Zemės sklypai išsismokėtinai be jnašų ir be palūkanų ilgam išsismokėjimui. Vieta didelės ateities, arti didelių fabriku, būtent

Cappellificio Crespi -- Fabrica Paulista de Papelão ir greitai bus pastatytos didelės Fordo dirbtuvės.

VIETA PUIKI IR LABAI TINKA GYVENAMIEMS BUTAMS.

Vanduo — Sviesos — Elektra ir Omnibusai. Nuo bondės tik 50 metrų. Ponto final Villa Prudente bondės.

TEIRAUTIS VIETOJE: RUA IBITIRAMA, 10 ARBA RAŠTINĖJE, PRAÇA DA SÉ, 83, 2 AUKŠTAS SALĖ 1 -- S. PAULO.

Svetimšaliu Legalizacija.

Svetimšaliai, atvykę Brazilijon po 1934 metų, pripažinti nelegaliai apgyvenę šioje šalyje. Greitu laiku jie privalo legalizuotis.

Be to, visai svetimšaliai, nežinint kada jie būtų atvykę, turi išsijmti

Carteiras de Identidade

Legalizacijos, Carteiros ir kiti reikalingi dokumentai, kaip vertinai, pašuosiama lietuviams tik RUA DA MOOCA, 1721.

CEKOSLOVAKIJOS VOKIECIAI NESUKALBAMI

Pragos vyriausybė buvo paskelbusi mažumų statutą, pagal kurį turėjo būti tvarkomi visi kultūriniai ir politiniai Cekoslovakijos mažumų reikalai. Tas statutas specialiai buvo taikytas Sudetų vokiečiams. Šiomis dienomis betgi jo pareiškė jo nepriimti. Be abejonės, tai Hitlerio nuomonė, Sudetų vokiečių lūpomis pasakyta. Anglų spauda rašo, kad rugsėjo mėn. antroje pusėje vokiečiai puls Cekoslovakiją.

TUNELIS PO LONDONU

Britų vidaus reikalų ministerija priėmė projektą pravesti po Londonu milžinišką tunelį. Tai būtų magistralė susisiekimo arterija po žemėmis, aprūpinta gausia šviesa, vandentekiu, kanalizacija, telefono ir telegrafo linijomis, visokio susisiekimo (oro išskyrus) rūšimis, įstaigomis, parduotuvėmis etc.

Žodžiu tai bus miestas po miestu. Statybai kiekvienas Londono gyventojas turės sumokėti 10 svarų sterlingų. Oro puolimų metu visas Londonas galės ten pasislėpti ir jaustis vjaši saugiai nuo galingiausių bombų.

APŠAUDĖ SAVA LAIVA

Prie Gosport, Kanale, dabar vykstantių anglų manevrų metu buvo toks atsitikimas: nedidėla laivėlis, kuriam buvo 4 anglų jūrininkai, grįžo į stokes uostą iš jūros. Skridęs padangėse anglų bombonešis tą laivelį palaikė per įmerką į jūrą taikinį ir paleido į jį bombą. Bomba pataikė ir laivelį su daužė. Jūrininkai liko gyvi, o laivelį atplaukęs kitas didesnis laivas nuvilko į Portsmouth uostą.

Palestina

Juo toliau, juo padėtis darosi neramesnė. Pradėjo slauti teroristų grupės, kurios užpuldinėja net važiuojančius traukinius. Taip šiomis dienomis sulaikytas buvo Led-El Cheik apylinkėj ir apipieštas traukinys.

Tamsta žinai, ko kiti nežino.

Pasakyk ir jiems: „Sviesos“ — rimiausias lietuvių laikraštis!

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

VARGONININKŲ IR CHORVEDŽIŲ

KURSAI

Lietuvių Muzikų Dr. Jos vargonininkų sekcija nuo liepos 12 iki rugpj. 12 d. surengė chorvedžių ir vargonininkų kursus, kuriais vedė Konr. Kavėckas. Be jo, kursuose dėstė kan. Sabaliauskas, insp. Bendorius, A. ir M. Budriūnai, V. Kamantauškas (buv. vargonininkas São Paulo), St. Sodeika ir B. Sulcas. Tokie kursai jau rengiami 11 metų. Juose praeinama muz. teorija, istorija, formos, chorvedyba, karinė instrumentacija ir k. Anksčiau kursams lankydavo iki 30-40 asmenų, bet šiemet įstojo net 52. Kursų reikalams pašalpių gauta ir iš Svetimo M. Jos.

PADAUGĖJO RADIO ABONENTŲ SKAICIUS

Paskutiniiais metais labai išaugo radijo abonentų skaičius, kurį jau pasiekė 55.000.

ATVYKS 1.000 VILNIAUS

DARBININKŲ

Kaip iš Vilniaus praneša, ten į Kauną ruošijama didelė Vilniaus darbininkų ekskursija, kurioje dalyvavusių per 1.000 asmenų.

TABAKININKAI RUOSIA MEMORANDUMA

Dėl atpigimo kai kurių tabako rūšių į Kauną suvažiavo tabako fabrikantai ir tariasi vyriausybei paraišyti memorandumą.

DEGTINDARIUS GAUDYS SU SUNIMIS

Kriminalinė policija turi nusikalčių sekimo reikalams šunų sekikų mokyklą. Dalis šunų sekikų pradėta mokytį degtindariams sekti. Kadangi naminė degtinė turi ypatingą savo kvapą, tai manoma, kad su šunimis sekikais, degtindarius begaudant, bus susilaukta gerų vaisių.

NUTEISĖ MIRTĮ GIACHA

Savo laiku Kar. teismas Ukmergėje svarstė 10 šnipų bylą: vienas (Giachas) buvo nuteistas mirti, vienas iki gyvos galvos, vienas 15 metų, kiti po mažiau. Vyr. Tribunolas, kas liečia Giachą, abu Ryliškis, Kilčiauską ir Meiliūną, bylą kasavo ir gražino. Kar. teismui sprendžiama naujo. Karo teismas bylą svarstė ir nusprendė V. Giachą vėl nubausti mirties bausme, Juozą Ryliškį iki gyvos galvos, Joną Ryliškį 10 metų s. d. kal., Kilčiauską 3 metus, Meiliūną pusantro metų.

— Turizmo D. Jos žiniomis, šiemet pajūrį aplankė 1.300 ekekursijų.

Lietuviška
Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai
atlieka visus
spaustuvių
darbus.

Lietuviams nuolaida.
Užėjkite įsitikinti

A. BUMBLIS

Rua João Theodoro, 194
Tel. 4-2640

JUGOSLAVŲ PIRKLIŲ KAUNE

Kauno lankėsi eilė jugoslavų pirklių, kurie čia tyrinėjo prekybos santykius su Lietuva galimumus.

NORI STATYTI DVIRAČIŲ

FABRIKĄ

Kadangi dviračių Lietuvoje kiekvienais metais parduodama vis daugiau, tai viena stambi užsienio dviračių firma kreipusis į valdžios atstovus, kad dviračių fabriką leistų statyti Klaipėdoje, nes ypač klajpėdiškiai išperka labai daug dviračių.

NAUJA 10 KOMPLEKTŲ PRADŽIOS MOKYKLA

Kauno miesto savivaldybė prie ugniagesių rūmų stato didžiulę modernią 10 komplektų mokyklą lietuvių vaikams. Statybą baigs rugsėjo mėn.

DERYBOS SU ARGENTINA

Kadangi Argentinoj numatoma plati rinka Lietuvos faneros ir celulozės išdirbiniams, tai p. Aukštuoliui Buenos-Aires pavesu rengtis tas derybas su Argentina pradėti.

RADO MAMUTO DANTI

Darbininkas Juozas Bendinskas iš Prienų, berankiodamas prie Kernavės į Nemuno akmenis, ištraukė mamuto dantį, kuris sveria 4 kg. Spėjama, kad dantis turi apie 4.000 metų senumo.

LENKŲ PREKYBOS ATTACHE

Lenktijos prekybos attache Lietuva numatomas dabartinis prekybos attache Antverpene Maliesky.

GELEZINKELIS KAUNAS BIRŠTONAS

Dešimtmečio plane Susiekimo min-ją numatė ir Kauno-Birštono naujo geležinkelio pratiesimą.

KIEK ŠIEMET IŠPARCELIUOS

DVARŲ ŽEMIŲ

Zemės Tvarkymo dep-te šiemet numatyta išparceliuoti iš faktinio 10.352 ha ploto 7.778. Dvarų žemę parceliuojant sudarytos 124 bylos.

ATNAUJINA KARO MUZIEJŲS

KRYŽIUS

Aplink Nežnomojo Kareivio kapą visi lietuviški stiliaus kryžiai naujai pardažyti.

— ALYTUJE baigtamos remonuoti Vilniaus pusėje karėjvinių, kur įsikurs naujoji amatų mokykla.

— Kauno senoji pilis dar šiais metais bus konservuota.

PASUKS LAIKRODŽIUS PIRMYN?

Kai kuriose įstaigose ir mėnesiniuose žurnaluose keičiamas reikalas Lietuvoje laikrodžius pasukti viena valanda pirmyn. Tada Lietuva turėtų vienodą laiką su Latvija ir Estija.

KĖDAINIUOSE STATO TILTA IR TUNELI

Aukštųjų plentui per Nevėžio upę ties Kėdainiais statomas didelis tiltas, o apačia geležinkelio tarp stoties ir miesto kasamas numpas tunelis. Darbai bus baigti dar šiemet.

SIMNAS

PASIPIOVE ŽMOGUS

Praejusią savaitę, beįjaudami Cer-niūkiškės pievose šieną, Simno mieste-lio gyventojai broliai Paulauskai susiginėjo, ir jaunesnysis, nuėjęs už krūmo, dalyje pasipiove. Tėvas atvykęs sūnaus išaukti pusryčių surado jį už krūmo vos gyva. Skubiai nugabenus į Alytaus aps. ligoninę buvo suteikta medicinos pagalba, tačiau nuo mirties išgelbėti nebepavyko. Žudėsi dėl nesantaikos namuose su vyr. broliu.

DARBINIKAI TURI 14

KULTURKLUBŲ

Darbo Rūmai įstaję ir išlaiko kultūrinius darbininkų klubus Kybartuose, Vilkavišky, Alytoje, Kaune, Sėdūnuose, Petasiūnuose, Jonavoje, Ukmergėje, Kėdainiuose, Panevėžy, Biržuose, Šiauliuose ir Tauragėje. Organizacijų Tarka darbininkams kultūrinius klubus yra įsteigusi Kazlų Rūdoje, Raseiniuose, Kuršėnuose, Telšiuose, Mažeikiuose ir Zagarėje. Darbo Rūmai tariasi su Klaipėdos darbininkų susivienijimu dėl kultūrinio klubo steigimo Klaipėdoje.

PRAPLĖS BIRŠTONA

Lietuvos Raudonojo kryžiaus vadovybė yra numaciusi praplesti Birštono gydomasias vonias ir pastatyti modernią viešbutį. Be to, greitai laiku pradės statyti dr. J. Basanavičiaus paminklą.

— Klaipėdoje šiemet statoma 40 didelių mūrinė namų ir daug mažų.

— Lenkų keleiv. lėktuvai per Lietuvą turi labai mažai keleivių ir ne daug praveža pašto.

— Zaidas sudegino Seirijų vl., Selljūnų km. Kaštelionies kluoną, o Gindionyse užmušė du ūk. Juškos arklius.

— Tarp Sakijų ir Jurbarko atdaryta autobusų linija. Važiuoja tik sek. uadieniais, pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais.

— Netruks į Klaipėdą pradės gabenti rusų miška, ir Klaipėdos lentpiūvininkai vėl gaus darbo.

Rekyvos elektrinės stoties statyba

Manydama racionaliau sutvarkyti elektros tiekimą Siauliams ir Panevėžijai «Elektros bendrovė» ėmėsi neatidėliodama Rekyvos elektrinės statybos. Tuo tikslu jau yra nupirkta elektrinės statybai reikalingas sklypas ir pagal balandžio 20 dienos paskelbto konkurso išdavas sudarytos sutartys Rekyvos elektrinės įrengimas pristatyti. Cekoslovakijoje firma «SKODA» turės pristatyti katilines ir visos vamzdžių sistemos įrengimus, Vokietijos firma «SIEMENS» turės įrengti turbogeneratorių ir visus elektrinius įrengimus.

Pagal sutartį naujoje naujoji elektrinė turės pradėti veikti jau 1939 metų spalio mėn. Kartu ruošiamasi Rekyvos elektrinei reikalingų durpynų eksploatavimui ir vykdomi paruošiamieji darbai praveisti elektros energijos transporto linijas tarp Rekyvos elektrinės ir Siaulių bei Panevėžio, prie tos linijos prijungiant ir visas artimesnes linijas ir šiaurę apgyventas šio rajono vietoves.

IR MARIJAMPOLĖJE...

Kiekvienais metais vis labiau plečiantis Marijampolės miestui, nemaža praplečiamas ir elektros tinklus, kuriams reikalinga didesnio ir elektros kiekio. Bet kadangi esama m. s. elektros stotis nepajėgia viso miesto aprūpinti elektra, todėl nuo šių metų įsteigta akc. «Vandens Jėgos» b-vė, kuri Puskelnų kaime stato hidroelektrinę stotį. Projektą jau yra paruošę inž. Krikščiūnas ir V. D. U. lektorius inž. Klimavičius. Netrukus bus baigti betonuoti turbinų kanalai, elektros laidų vedimas ir kit. Elektros srovei reguliuoti Degučiuose Kauno g-vėje jau pastatytas transformatorius.

Galutinai įrengti stotį ir pradėti gaminti elektrą numatoma apie lapkričio pradžią.

B-vės «Vandens Jėgos» vald. pirmininkas yra stambaus malūno sav. V. Andzūlis.

— Liepos 15 d. lankai iš kalėjimo paleido lietuvių amatininką Stepą Valen-tukevičių, suimtą, lapkričio 17 d.

— Svanėnių «Ryto» D. Jos kurtorius atleido mokytojus L. Matkevičių ir H. Misiūną.

KAUNE BUS VALSTYBINĖ PREKYBOS MOKYKLA

Ministrų Taryba leido Svetimo M. Jai Kauną įstajti valstybinę prekybos mokyklą. Kada mokykla pradės veikti, dar nenustatyta. Dabar Kaune prekybos mokyklą išlaiko verslininkai.

IS DURPIŲ GAMINS BRIKETA

Ataityje yra numatyta durpes patobulinti, t. y. iš jų gaminti briketą. Tuo tikslu Energijos Komitetas ir Mūsų Departamentas daro įvairius tyrimėjimus. Speciali k-ja net buvo nuvykusį į Daniją, kur lankėsi briketų fabriką, o taip pat ir Estijoje, kur toks fabri-kas statomas.

DAINU SVIENTĖS NEBUS, BET MUZIKOS FESTIVALIS BUS

Rudenį buvo numatyta Kaune surengti didelį dainų festivalį su keliais tūkstančiais dainininkų. Dabar ta dainų šventė, kaip jau esame rašę, nebus ruošiamas, bet įvyks muzikos festivalis su orkestrų ir kelių chorų koncertais. Numatyta ir didesnių chorų varžybos.

DVI RADIO STOTYS ORO SUSISIEKIMUI

Vakar buvo prijunta naujai pastatytoji moderni Kauno aerodromo radijo stotis. Senoji stotis iš Kauno perkeliama į Palangą, kur ji aptarnaus steigiamą Kauno-Palangos (Klaipėdos) nuolatino susiekimo oro liniją.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas - operatorius

Asmos ir jos komplikacijų gydymas; plaučių amfiseama, bronchitas. SVIEŽIOS AR ISISENEJUSIOS FORMOS ASMA GYDANT REZULTATAI JAU PIRMOMIS GYDYMO DIENOMIS. MOTERŲ LIGŲ SPECIALISTAS; gimdos, dėčių ir takų gydymas BE OPERACIJOS. SY-FILIS ir kitos venerinės ligos. REUMATIZMAS: Kojų votys, venų išsiplėtimas, hemoroidai. SKI VIO ir KEPENU susirgimai, BENDROJI CHIRURGIJA. REZIDENCIJA IR KONSULTORIJA:

RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. PRIIMA nuo 11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val. kasdien. KONSULTORIJA: Prača da Sô, 14-2 auk. salės 12 ir 12-A. Tel. 2-5080 nuo 14 iki 16 val. PASTABA: Kviediamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI)

Naujasis „Condor“

Vokiečiai pastatė naujo tipo keleivinį „Condor“ lėktuvą, kuris yra žymiai didesnis ir galiugėnis už senesius to pat tipo lėktuvus.

Su naujuoju lėktuvu susipažinti padarykime mažą ekskursiją į jo vidų. Aparatas pastatytas aerodinaminės formos, kas sumažina trynimąsi jorą. Lėktuvui pakilus, jo ratai ir važiuoklė yra įtraukiami į vidų ir automatiškai iš oro pusės padengiami. Kad pasikėlimas ir nutūpimas būtų greitas ir švelnus, prie sparnų pritaisyti naujo tipo stabilizatoriai, o važiuoklė aprūpinta gera amortizacija ir stabdžiais.

Lėktuvą gali paimti 26 keleiviai: kabina rakančiams turi 9 vietas, nerūkantiems—17. Prie kiekvienos minkštos kėdės randasi elektros lempa, ventiliatorius, sudedamas staliukas, peleninė, elektrinis prietaisėlis cigarams uždegti (aišku, rūkantiųjų skyriuje), lafkrasčiams sudėti švelnūs papkės ir viršuje lengvam bagažui lentynėlės. Lėktuvo kabina tokio aukščio, kad joje patogiai gali stovėti ir aukšto ūgio keleiviai. Didelį ir šviesų langai leidžia patogiai stebėti praleikiamas vietas. Patraukus rankeną jie atsidaro, kad nelaimės atveju būtų galima greitai išsokti. Lėktuvo sienos padarytos iš garsą izoliuojančios medžiagos, dėl to jo viduje beveik nesigirdi motorų triukšmo. Žiemos metu lėktuvo vidus apšildomas garu ir automatiškai palaikoma 20 laipsnių temperatūra. Nue keleiviams skirtų kabinų į priekį, randa maža virtuvėlė ir rankinio bagažo skyrius. Dar toliau, atidarius dide-

les užveriamas duris, patenkame į pilotų kabiną, kurioje dvi patogios vietos pilotams ir radio telegrafo skyrius. Esant blogoms atmosferos sąlygoms, pilotas betarpiškai ir greitai gali gauti informaciją per radio.

Už keleivių kabinos randa si vonią, dar toliau — sunkaus bagažo skyrius ir atskira patalpa oro paštui.

Paprasti 3 motorų keleiviniai lėktuvai, vienam motorui sugedus, yra priversti ieškoti vietos nusileisti. Naujasis „Condor“ aprūpintas 4 motorais ir visomet gali tęsti kelionę ir trįnį. Senesniojo tipo lėktuvai galėjo paimti 17 keleivių ir išvystyti 240 km. per val., suvartodami 11 litrų benzino kiekvienam keleiviui, kas 100 km. kelio, o naujasis turi vietos 26 keleiviams ir naujais BMW motorais suvartoja tik 7 ltr. benzino vienam keleiviui, kas 100 km. Be to gali paimti daug daugiau bagažo ir krovinių. Sugedus vienam motorui, likusiais trimis lėktuvai dar gali pasikelti iki 4 km. aukščio, o dyjem—iki 3 ir skristi 200 km. greičiu per val. Imontavus specialius motorus, šie dydžiai galima dar padidinti.

Sparnų ilgis—33 metrai, plotas—120 m². Pakrautas sveria 14.000 kg. Visų 4 motorai išvysto 2.880 arklio jėgų. Žemai lėktuvai gali skristi 275 km. per val. I 1000 metrų aukštį pakyla per 22 ir pusę minutės. Aukštumos lubos—6.100 metr. Normališkai, be nutūpimo, lėktuvai gali nusikristi 1250 km.

Vai, lėkite, dainos!

Iš rytų šalelės saulelė tekėjo

Iš rytų šalelės saulelė tekėjo,
O iš vakarėlių debesėliaiėjo (2 k.)

Pamačiau mergelę keletu einančią,
Kaip rytų saulelę šviesiai užtekančią.

Elkšėn, mergužėle, prie mano šalelės,
Mudu pakalbėsim daug meilų žodelių.

Atsimink, mergelė, ką tu man kalbėjai,
Trylikos metelių man pasifadėjai.

Trylikos metelių tavo pamylėjau,
Aukso skaistų žiedų aš tau pašadėjau.

Netiesia, berneli, baltas mobilėli,
Kita jau saugoja tavo žiedužėli.

APIE VORĄ IR ADATA

ARBA KAIP ŽMONĖS RŪNGIASI DARBO GERUMU.

Sefildas ir Birmingamas — jau iš senai garsūs Anglijos pramonės centrai. Mat, jie netoliese turi gerų geležies rūdos kasyklų, turi akmeninės anglies, tai jiems jau kada kadės patogu buvo vartyti metalo pramonės darbus.

Abiejuose miestuose — Sefilde ir Birmingame — buvo gerų meisterių ir tobulai įtaisytų dirbtuvių. Viešas miestas gamindavo gerai plieno gaminius, kitas — dar geriau. Ypačiai išgarsėjo Sefildo plienas: Sefildo gaminius gaudė visur — ne tik Anglijoje, bet ir visame pasaulyje. Birmingamas nenorėjo nusileisti. Ejo atkaklios varžytynės. Kaip čia įrodyti, katro miesto meisteriai geriau geležies ar plieno gaminius dirba? — Kilo aštrus ginčas. Paaiškinę jį, pasibarę įstikino, kad žodžiais čia nieko nįjrodys — reikia padaryti viešas rungtynes: abiejų meisterių turi pagaminti po visų geriausių veikalų, kokį tik moka, o tada jau pakviestieji žmonės turės nuspręsti, kieno darbas pranašesnis.

Gerai — sutarta. Na, ir dirbo, na, ir knibino žmonės užsidarę, nesirodydami, ką dirba, ir vis stengėsi, kad savo darbu pranašų konkurentų darbą. Skirtąją dieną abiejų miestų meisteriai susijėjo į daiktą ir parinktiesiems turėjo pasirodyti, ką geriausia moka padaryti.

Susisėdo prie ligo stalo teisėjų komisija. Prie jos priėjo Sefildo meisteriai. Atidarė maža, mažą dėžutę ir išėmė... plieninį vorą! Bet, nuostabus ten buvo voras: visas kaip gyvas — ir kojytės, ir ūsiukai, it akūtės, ir viskas, viskas kaip tikro, gyvo voro. Pats kūnelis

(Perkelta į šeštą puslapį.)

Tų kurie paljeka Bažnyčią dėl to, kad jiems tuo metu katalikais būti „nepatogu“; tų, kurie perbėga į priešų lagerį dėl asmeniškų piktumų ar dėl to, juos vilioja visokeriopi patogumai — tų nidkingų perbėgėlių ir dezertyrų, pasigailėjimo vertų žmonių gerbti, jais pasitikėti ar iš jų ko gera laukti negalima.

Duisburger Kirehenblitt.

Teisėjas: Tumsta vedęs?
Kalt.: Ne, pone teisėjan, ta mėlyna dėmė kaktų yra nuo mano draugo.

— Sveikinui! Mayt, kad direktorius tamstą gerai pažino, kad tamstai davė tokią gerą vietą...

Priešingai: tik todėl man davė vietą kad nepažino manęs,

Ką valgo eskimai

Jeigu eskimui pakejti bent 3 metams jo įprastą valgi civilizuoto žmogaus mitymo būdu, tai tas pat kaip nutelsti jį mirti. Eskimai, tolimoje šiaurėje gyvendami, per ilgus amžius taip prisitaikė prie vietos gamtos sąlygų, kad naujų gyvenimo formų staigus įvedimas gamtos labai skaudžiai yra keršijamas.

Civilizuotas žmogus maistui vartoja produktus, kurie gaunami visuose 5 kontinentuose. Tuo tarpu eskimajai minta tik savo krašto maistu. Ivezti iš kitur maisto dalykų jie nežino. Jeigu civilizuotas žmogus, nors ir labai sunkiai, dar prisitaikytų prie eskimų maitinimosi būdo, tai eskimas jokiū būdu negalų priprasti prie mūsų dietos. Eskimo maistas yra natūraliai pritaikytas prie šiaurinių gamtos sąlygų, tai vienintelė ir speciali priemonė prieš šaltį.

Kaip jau žinome, visi arktikos gyvuliai po oda turi storą riebalų sluoksnį, kuris juos saugo nuo žiaurios šalčio jutimo. Eskimas tų gyvulių odą vartoja rūbams, o riebalus — maistui. Riebalus pakeitus augaliniu maistu: daržovėmis, cukrum ir t. t. — eskimo atsparumas ligoms tuojau sumažėja ir pasireiškia ligos, kurių normaliose sąlygose jie beveik visai nepažįsta. Pradeda gesti dantys, atsitinka ir susirgimu džiovia ir kitos ligos pradeda kamuoti tolimosios šiaurės sūnus.

Apie 90% eskimo maisto sudaro mėsa ir jos produktai. Tie, kurie gyvena pajūryje, beveik išjuntinai minta tik jūros gyviu: ruoniais, žuvimi. Jūros gyvulių ir žuvų mėsoje randama daug jodo junginių ir vitaminų, kas eskimams duoda natūralią profilaktiką prieš įvairias ligas.

Augalinio maisto jie vartoja tiek maža, kad, galima sakyti, jis nesudaro jokios reikšmės. Augalinis maistas gaunama vasaros metu. Prieinama įvairių žolių šaknų ir lapų, sumaišoma ir gerai sugrūdama su mėsa iki gaunama putota masė, kuri sušaldoma ir paliekama iki vartojimo.

Nepratę prie jų maisto, vien tik pasiūrę jį, negali sau jokiū būdu įsivaizduoti, kad tai galima valgyti

Dūšioj pasidaro taip negerai, kad reikia bėgti kuo greičiausia laukan.

Pirmaisiais žiemos mėnesiais didžiausias eskimų skanumynas, tai „titmuck“. Tiksliau išsireiškus — supūdyta žuvis. Šiam valgiui pagaminti, iškasa reikiama dydžio duobė. Jon verčiama mėsa, iš viršaus padengiama tolimis ir žemėmis paskui paliekama pūti ir rūgti. „Titmuck“ gaminant nesilaikoma jokių švaros priemonių. Gana ilgą laiką pralįnkus, duobė atidaroma ir, jeigu dar mažė nesušalus, ją iš duobės kabina dideliais šaukštais. Kad ir prasčiausia uosle, jau iš tolo galima pažinti, kad valgoma „titmuck“. Jos „pujkus kvapas“ sklinda toli už viso sodžiaus ribų.

Vaikus motinos iki 5 — 7 metų amžiaus maitina savo pienu, nes jie jokiū būdu negali pernešti tokio stipraus maisto. Prie suaugusių mitymo būdo jie iš lėto ir ilgai pratinami.

Atėjus badmečiui, o tai atsitinka neretai, valgoma, viskas, kas tik randa ma, net odiniai batai. Būna atitikimų, kad išsikasa ir sutalo savo mirusius gentis, su visais kaulais.

Eskimai turi nemažą burtų ir prietarų. Jie tiki, kad jauni vyrai negali valgyti ruonio viduriu, kuriuos taip mėgsta vyresnieji, nes nesiseks medžioklė, o moters bus blogos motinos. Prieš išvykstant medžioti banginių, ruošama didelė šventė — balius, kad išsprąšius dvasių laimingos medžioklės ir gero pasisekimo.

Yukon—Kuskowin deltos rajone mintama žuvelėmis, kurios vadinamos „jūros adatomis“, nes jos pelėkų vietoje turi aštrias, smailias adatas, nelyginant Lietuvos dyglės. Šios žuvis — ryjamos žalios ir sveikos, nekrantomos. Norint kad gerklėje neužsikirstų, aišku, reikia jas ryti priekia galva. Eskimui tai visai nesunkiai pavyksta, tik pirma jas pavilgo ruonio taukais, kad geriau nuslystų...

Nuo 1890 metų, labai sumazėjus banginių skaičiui, Dr. S. Jacksono, eskimų superindendantui Alaskoje, pastangomis, pradėta maistui auginti elniai. Šiandien Alaskoje jau apie 350.000 elnių.

WALES'Ų PRINCAS

arba kodėl Anglijos karaliaus pirmagimis sūnus visada vadinasi Wales'o (Uelso) princas

Buvo laikai, kad Anglijos karalystė ne tik nebuvo didžiausia pasaulyje, bet nė visos Didž. Britanijos neapėmė: Anglijos vardu buvo vadinama nepedidelė valstybė pačiame D. Britanijos vidury. Kitose D. Britanijos dalyse tada gyveno nepriklausomos gimiuės — jos dar neklusė Anglijos karaliaus.

1284 mt. Anglijos karalius Eduardas I užkariavo Wales'ą (skaitik Uelsą). To krašto gyventojai, uelsai, skyrėsi nuo anglų — jų ir kalbą buvo kitokia, ir papročiai. Uelsai nenorėjo Anglijos karaliaus pripažinti savo valdovu. Eduardas I tą žinojo. Jis įsakė uelsų vyresniesiems vieną dieną susirinkti į Carnarvono pilį prisistatyti jam karaliui užkarjautoiui, ir prizadėjo jiems paskirti tokį valdovą, kuris būtų jiems priimtinas. Uelsų vyresnieji susirinkę pareiškė, kad jie, nors ir nuveikti kare, betgi niekadoss savo valdovu nepripažinsą žmogaus atėjūno, ne jų krašte gimusio, ir kalbančio anghlškai: jie turį viltį, kad Anglijos karalius, būdamas kilnus riteris, sutiksis su jų tokia valia.

— Gerai, — tarė Eduardas I, išklusęs jų kalbą.

Neseniai į Carnarvono pilį buvo atvažiavusi ir Anglijos karalienė, Eduardo I-jo moteris. Jai Carnarvone gimė sūnelis. Tai buvo pirmutinis jų vaikas.

Eduardas I, patyręs, ko nori uelso

vyresnieji, liepė j posėdį atnešti savo pirmagimį sūnų. Jis parodė jį uelsams ir tarė:

— Matote šį jannikaitį? Jis tuo tarpu verkia, vargšas. Bet jei jds jį pakalbintumėt, tai įsitikintumėt, jog jis nė vieno žodžio anghlškai nekalba. Ogi jds visi žinot, jog šis juunikaitis yra gimęs jūsų žemeje, šioje pat pilyje. Tai jis ir bus jūsų valdovas.

Sumišo uelsai. Nebuvo tačiau kas daryti: jie gavo valdovą tokį, kokio norėjo.

Nuo to laiko vyresnysis Anglijos karaliaus sūnus visada vadinasi Wales'o princas.

SUSITRAUKUSIU KELNIU

TRAGEDIJA

Ponia Blekienė skundžias: savo draugai:

— Zinote, ploviau ploviau savo vyro kelnius, ir dabar jos taip susitraukė, kad vyras jokiū būdu ngali apsilvilti...

Drauge, gerokai pagalvojusi, rimtai patari:

— Nagi, o jeigu pamėgintum dabar vyra iškalbti...

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kasske
 2. Prie pašto—prie laiptų ir ant karupo.
 3. Bom Retire — p. Baužio krautuvė [Rua Aymorés ir antkampe Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinė [Rua José Paulino, 109]. ir kampas Rua Silva Pinto ir José Paulino.
 4. P. Kirilausko krautuvė — Vila Anastacia.
 5. Praça da Sé prie laikrodžio.
 6. Pas laikraščių platintojus ir
 7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat
- IR — Rua Cuoto de Magaleães ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“ GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA

GALIMA ISIRASYTI BRAZILIJOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ CENTRAN ŠIOSE VIETOSE:

- Laikinoje patalpoje nuo 5 iki 7 val. kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 11 val. — Rua da Mooca, 1719;
- Mokoj: pas valdybos reikalų vedėją J. Juodgudį R. Padre Raposo 156;
- Bom Retiro: Pas valdybos sekretorių A. Varžą, R. Prates, 494 ir pas J. Butauską — R. Italianos, 696;
- Canindé: Pas valdybos II išdalininką, J. Skorupskį, R. Canindé, 485;
- Pary: pas valdybos vice-pirmininką P. Moncevičių, Rua Castmoro de Abreu, 12;
- V. Zelina ir V. Bella: pas valdybos pirmininką kun. Ragažinską, Rua 7 Nr. 58;
- V. Anastacio: pas M. Kirilauską, Rua Cayapos, 13.
- Įrašę asmuo Centran, turi reikalauti įrašymo kvitą su Centro antspauda.

B. L. O. C. VALDYBA.

Jūs skaitote „Sviesą“? — Gerai Prenumeratą sumokėjote? — Gerai Paraginat pažįstamus ją prenumeruoti? Ne? — O, čia tai negerai! Dar šiandien nuneškite jiems savąjį numerį sušipažinti ir paraginkite, kad užsiprenumeruotų. Jei bus reikalo, patys papėkite jiems tai atlikti. Padarysite kultūringą darbą!

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priimanamos visiems. Atsilaukykite — jei tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kurio laiku.

J. STANKŪNAS.

LIETUVIAI! Visi iki vieno skaitykite „SVIESA“

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit „Sviesą“.

„Sviesa“ yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

„Sviesa“ gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Sviesa“ lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiroškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išetna.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pingus siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
nė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salėn 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5576
SÃO PAULO

BENDRUOMENĖS KNYGYNĖ

Villa Zelinoj rua sete 58 knygų gelius gauti skaityti čia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį moka po 500 reišų, nenariai kas mėnuo po 1 milreisą ir 5 mlr. užstato. Surinkti pinigai skiriama knygų aptaitymui ir naujų knygų pirkimui

SVARBUS PRANEŠIMAS

Dr. Paulo Licciardi, Gydytojas — operatorius S-ta Casa, moterų ligų, sifilio, veneros, skilylo, kepenų ir kt. ligų specialistas, moderniškas gydymas be operacijos, — praneša savo klijantams visų miesto rajonų, kad įsteigė naują Konsultoriją Praça da Sé 14, antras aukštas, salė: 12 ir 12-A. Čia bus priimami ligoniai kiekvieną dieną nuo 14 iki 16 val., o nuo 11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val. ligoniai priimami namų konsultorijoj RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro.)

PIGUS IR SAŽINGAS DARBAS LIETUVIO A. NIZEVICIAUS

SIŪVYKLOJ Marijampolė

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visumet palaikykim lietuvius!

LIETUVIAI KATALIKAI

Skaitykit ir platinkit didžiausį Brazilijos katalikų laikraštį

“LEGIONARIO”

Jis yra sąvartinis. Bet didelio formato ir įdomaus turinio.

Metams Prenumerato kaina 15\$000 Pinigus galima siųsti šiuo adresu «O Legionario» Rua Immaculada Conceição, 59. Caixa Postal 3471. Telephone 5-1536.

Lietuviai katalikai norintieji užsisakyti per „Sviesos“ redakciją gali kreiptis kiekvieną dieną pas rinkėją Rua da Mooca 309.

ŠACHMATININHU SEKCJA

Prie Centro susidarė šachmatininkų sekcija, kurie jau treniuojasi Centro patalpoj ir greitai žada kvieisti rungtynių kitus šachmatininkų klubus. Kas nori prisidėti prie šachmatininkų sekcijos, prašome kreiptis į sekcijos pirmininką Centro patalpoj kiekvieną trečiadienį.

S Ą O P A U L O L I E T U V I U K R O N I K A

Bendruomenės susirinkimas

Šaukiamas šį sekmadienį, rugpjūčio m. 28 d., tuoj po Sumos šv. Antano parapijos salėje, šia darbotvarka:

1. Susirinkimo atidarymas;
2. Prezidiumo kvietimas;
3. Svečių žodis;
4. Bendruomenės Valdybos pranešimas;
5. Revizijos Komisijos pritrinkimas;
6. Bendruomenės dešimtmečio šventės klausimas.
7. Meninė dalis. Dainuos Bendruomenės ir Vocių chorai).

APIE VORĄ IR ADATĄ

(Tęsinys iš ketvirtos puslapio)

buvo kaip žirniukas didumo, o kojųčių plonumais! — kaip voratinklio siūlai. Bet tai dar čia nieko: paleido tą vorą ant stalo — ir lekia vyras! I vieną pusę paleke, į kitą, paskai sustojo, sustojo, žiūrį į teisėjus ir krutina ūsas. Tai stebėjo žmonės! Niekas nebūtų manė, kad yra pasaulyje rankos, kurios gali tokią stebuklą padaryti. Nustebę žiūrovai jau manė, kad geriausiuju plieno meistrių garbė tekstanti šefildiečiams. Tačiau birmingamiečiai nemaž nenusimėle.

Birmingamo meistrių atstovas priėjo prie teisėjų stalo ir padėjo priešais teisėjus tokią mažą mažą, ploną adatėlę. Adatėlė, teisybė, buvo tikrai gerai padaryta, bet argi jau įvyktis su Šefildo meistrių stebuklu? Tai žiūrovai klausė, kuo gi ta adatėlė galinti parodyti, kad Birmingamo meistriai esą didesni meistrai. Tada Birmingamo atstovas paėmė tą plonytę, smulkiutytę adatėlę, pakelęs visoms parodė ir, visiems žiūrint, nuščiubavo jos smulgaluką. Pasirodė, jog adatėles esama viduje kiauros. Iš adatėles vidaus išėmė kita adatėlė, dar dailesnį ir plonesnę. Tai vel nuščiubavo smulgaluką, ir iš jos išėmė triačią adatėlę. Tai trečiai adatėlei nusuko smulgaluką ir ir vidaus išėmė ketvirtą adatėlę, jau baltai ploną. O kai tą ketvirtą atsuko, tai pasirodė, kad joje buvo dar penkta adatėlė, kuri buvo tokia maža, jog vos tik matėsi. Ir visos tos adatėlės buvo vienodai dailios, vienodai sąžiningai ir kruopščiai padarytos.

Žiūrovai taip nustebė, kad nė žodžio nebesakė. Tik teisėjai paskelbė, jog rungtynes laimėjo Birmingamo meistriai.
Nuo to laiko Birmingamas laikomas plieno pramonės sostine.

B. L. O. CENTRO SUSIRINKIMAS

Pereitą sekmadienį įvyko Centro susirinkimas. Šį kartą vokiečių salėje. Prisirinko, kaip paprastai, tūkstantinės organizuotos lietuviškos kolonijos mūnios (žiūr. klisę pirmame puslapyje). Dalyvavo Konsulas p. A. Polijaštis ir DULR-o pirmininkas p. R. Skipitis.

DULR-o pirmininkas turėjo platų pranešimą apie paskutinio dešimtmečio Lietuvos pažangą ūkio, pramonės, prekybos, švietimo ir kitose srityse. Kalbėjo ilgai ir gana vaizdingai, įpindamas dažnai humoru. Po to buvo Centro Valdybos ir Tarybos pranešimas apie atliktus ligėsiol darbus. Mūsų skaitytojams ir visiems tiems, kurie sekė Kolonijos gyvenimą, tarsi yra ne viena kartą girdėti dalykai, ir to čia nekartosime. Karšių diskusijų sukėlė Tarybos pranešimas, iš kurio paaiškėjo, kad Centro Valdyba ir Taryba yra nutarusios, konsului prašant, Konsulato ir Bandeirantės iš vienos ir Centro iš antros pusės buvusiems neusipratimams likviduoti kreiptis į trečiųjų teismą. Visų susirinkusiųjų nuotaka buvo priešinga tokiu telamam stojimui. Be to, susirinkimas pasiskaldė prieš bet kurias dalybas su dabartine Sąjungos vadovybe, visą laiką niekiausią Koloniją ir per DULR-o šelpiamą „Lietuvį“ nekultūrin gausiai šmeižusia patį Centrą.

Centro Valdyba ir Taryba, atsidūrusios nemalonioj būklėj, atsistatydino. Po trumpos pertraukos susirinkusiųs skubaus posėdžio Centro aktyvių narių — organizacijų valdybos nutarė ligi metų galio palikti dabartinio sąstato tiek Valdybą, tiek ir Tarybą.

Buvo dar svarstomas nario mokescio klausimas. Nutarta nuo ateinančių metų pradžios nario mokesčiai pakelti iki vieno valdeiso mėnesiui.

Susirinkimas buvo baigtas koncertu. Atudu himnus, o taip pat kantatą ir eilę lietuvių liaudies dainų labai įspūdingai padainavo trys Centro narių chorai: L. J. S. B. „Vocių“, L. M. M. R. „Ryto“ ir L. R. K. Bendruomenės.

Centro susirinkimas, nors dalyvavo apie du tūkstantai žmonių, praėjo labai kultūringai. Visi pamatė tą milžinišką reikšmę, kurią Centras turi Kolonijoje. Žinoma, tiems, kurie už kolonijos organizavimą ir kultūrinio algas gauna, Centras buvo, tebėra ir pasilikis tik... puskapis negimusių kūdikių.

Neįsdegas jų sukurtųto Gaučio planams svetimų rankų pagalba Kolonijos vienybės Centrą palaidoti, nemanaujime, kad bus jau dabar nuleistos „patriotų“ rankos. „Veikti“ reikia. Ir „Kolonija“ save reklamuoti reikia, jei nori sugraudinti gerų žmonių širdis, kad jie tai „Kolonijai“ (žinoma) atkėtes, sales, spausuves ir kitus kitokius gerus daiktus patalysų. Juk to aiškiai reikalauja tos „Kolonijos“, kuri visą telpą bankrutavusio banko viename stalčiuje, gerovė. Be tos „Kolonijos“ „darbavimosi“ ir „nuopelnų“ lietuvių bei Brazilijoje tuojau būtų amen...
Tą šiandien akliausias matė.

P. JUOZAS SKORUPSKIS

„ŠVIESOS“ ADMINISTRATORIUS.

Jam perėmus Administracijos reikalus, „Šviesos“ ekonominė būklė labai sustiprėjo. Tenka pažymėti, kad spaudos reikalams p. J. Skorupskis aukoja tik savo poilsio valandas, kurios atlieka nuo darbo, ir už tai NEIMA JOKIO ATLYGINIMO. Tai yra gražus pavyzdys kitiems ypač lietuviškos spaudos draugams.

p. J. Skorupskis dirba ir Bendruomenės Valdyboj be pertraukos dešimti metai.

Duonos kėsnį pelnosi Light & Power „šviesa“ savo didžiam Bičiuliui ir Rėmėjui linki sėkmes visuomeniniam darbe ir laimės asmeniškam gyvenime.

KONGREGADU KRONIKA

Rugpjūčio mėn. 21 d. buvo steigiamasis Lietuvių Marijos Kongregadų susirinkimas Villa Zelinoj, klebonijoje.

Susirinkimo tikslas — įsteigti Lietuvių Kongregadų sekciją Villa Zelinoj. Susirinkusieji visi tam pritarė ir lietuviui nutarė jungtis į tautinę kongregadų organizaciją, atsiskiriant nuo brazilų, su kuriais iki šiolei veikė išvien.

Kongregado pareigos — ugdyti dvasinį gyvenimą ir būti aktyviu Katalikų Bažnyčios nariu. Tam tikslui pirmą kiekvieno mėnesio sekmadienį visi eina išpažinties ir bendrai šv. Komunijos, dalyvauja šv. Mišiose, o po to susirinkime ir atlieka šventę. Sakramento adoraciją. Po to išrinkta valdyba iš šėsių asmenų, ir susirinkimas baigtas.

Lietuviai jaunuoliai! Kurie įlgtis kilnesnio gyvenimo, branginate šventąją Kristaus religiją ir mylite Bažnyčią, stokite į Lietuvių Kongregadų sekciją, o bendromis jėgomis, Dievo padedami, sieksime savo tikslo.

K r a p.

NAUJASIS BRAZILIJOS ĮSTATYMAS

Reikalauja, kad visi Brazilijoje gyventieji svetimėšiai išsimtu C a d e r n e t a d e l d e n t i d a d e. Visas tuo reikalu informacijas ir patarNAVIMUS teikia

Informacijų Agencija
RUA JOSÉ BONIFACIO N.390 sobreloja sala K. Tel. 3-3296, S. Paulo.

Ten rašomi prašymai įvairioms staigoms, priimami vertimai, dokumentai ir t. t.

Savo tautiečiam patarnavjame greitai ir sąžiningai. Patarimus ir informacijas Lietuvos teikianie nemokamai.

Agencija atjaryta kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Pamaldos

Šį sekmadienį, rugpjūčio m. 28 d.,

Pamaldos bus:

VILIA ZELINOJ

Sv. Mišios 8 val. ryto.

Sumos vienuoliktą valandą uobas.

Sv. Antano do Pary bažnyčioj su-
mu 11 val.

Už Bendruomenės narius.
Po sumos šv. Antano parapijos salėje Bendruomenės susirinkimas.

MOTERYSTĖS LUOMAN RENGIASI EITI

Petras Burba ir Emilija Leikaitė, gyvena Canindė rajone. Šliubas bus šį sekmadienį.

EVANGELIJA XII SEKMADIENIUI PO SEKMINIUI

Luko 23 — 37.

Anuo metu Jezus, atsigręžęs į savo mokytinius, jiems tarė:

Palaimintos akys, kurios matė, ką jūs matote. Nes aš vakau jums: daug pranašų ir karalių norėjo regėti, ką jūs regite, bet neregėjo, ir girdėti, ką jūs girdite, bet negirdėjo.

Stai, vienas įstatymo Žinovas šmė jį gundyti ir sakė: Mokytojau, ką aš turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą? Jis paklausė jį: kas parašyta įstatyme? Kaip skaitai? Tas atsakymas tarė: Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela, visomis savo jėgomis, visomis savo mintimis, ir savo artima, kaip pats save. Jis jam tarė: Gerai atsakei; tai daryk ir būsi gyvas. Bet anas, norėdamas pats save pateisinti, tarė Jezui: Ir kasgi mano artimas? Atsiliepdamas Jezus tarė: Vienas žmogus ejo iš Jeruzalės į Jeriką. Jis pateko tarp galvažudžių. Tie apiplėšė jį ir, sužeidę jį, nuėjo sau, palikdami jį pusgyvį. Atsiliko, kad tuo pačiu keliu ejo vienas kunigas ir, matydamas jį, praėjo. Taip pat ir levitas, atsiradęs toje vietoje, jį matė ir praėjo. Vienas gi keleivis samarietis ejo pro jį ir, jį pamatęs, buvo gailestingumo sujudintas. Jis pristarti no, aprišo jo žaizdas, užpylęs aliejais ir vyno, užkėlė jį ant savo gyvolio, nugabeno į užeigą ir rūpinosi juo.

Kitą dieną jis išsiėmė du denarų, padavė uželgos sayininkui ir tarė: Rūpinkis juo ir jei ką virėšus išleisi, aš sugrįžęs tau atiduosi. Kas iš šitų trijų tau rodosi buvęs artimas? Tu, kura pateko tarp galvažudžių? Jis atsakė: Tas, kurs jam parodė gailestingumo. Jezus jam tarė: Eik, ir tu daryk panašiai.

Vaistinė DON BOSCO

Savininkas JUOZAS LUKOSEVIČIUS

Didelis pasirinkimas įvairių rūšių vaistų — vietinės gamybos ir užsieniųjų. Kainos minimalios. Lietuviams daroma nuolaidai!

RUA BOM PASTOR, 18
YPIRANGA Tel.: 3-0100

KAS SKAITO SPAUDA — VEJO NEGAUDO!

Dr. Borís Čhipiakoff

RUA YPIRANGA, 193
2 andr. ap. 4. (kampas Sauta Efigenia), Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų ir proto ligos.

SPECIJALI VENERINIŲ LIGŲ LIGONIAMS CLINICA.

Gonoreja išgydoma per 10-15 dienų.

KONSULTORIA ATIDARA iki 9 val. vak.